

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูก หอมแดงในตำบลบ้านโสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน

ชื่อ/สกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบลบ้านโสัง อำเภอบ้านโสัง จังหวัดลำพูน

แบบสอบถามเลขที่.....วัน/เดือน/ปี ที่ตอบแบบสอบถาม.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพการสมรส

โสด สมรส หย่าร้าง หม้าย

4. ระดับการศึกษา

ไม่ได้ศึกษา ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

อนุปริญญา ปริญญาตรี

อื่นๆ ระบุ.....

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

6. จำนวนแรงงานในครอบครัว.....คน

7. พื้นที่เพาะปลูกหอมแดงเป็นของตนเองหรือไม่

ที่ดินตนเอง.....ไร่

พื้นที่เช่าปลูก.....ไร่ ค่าเช่า.....บาท/ไร่

9. ในรอบ 1 ปีท่านปลูกหอมแดง.....ครั้ง

10. รายได้จากการขายหอมแดง.....บาท/ปี

11. ท่านมีหนี้สินหรือไม่.....จำนวน..... บาท เป็นหนี้จากแหล่งใด
 () เพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง () ธนาคารพาณิชย์ (ธ.ก.ส., กสิกรไทย)
 () เงินกู้ยืมนอกระบบ () สหกรณ์การเกษตร
 () อื่นๆ ระบุ.....
12. ท่านมีประสบการณ์การในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการปลูกหอมแดงมาเป็น
 ระยะเวลา.....ปี
13. ท่านคิดว่า การปลูกหอมแดงจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือไม่
 () จำเป็น เพราะ.....
 () ไม่จำเป็น เพราะ.....
14. ท่านเคยใช้วิธีอื่นนอกเหนือจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหรือไม่
 () เคย เพราะ.....
 () ไม่เคย เพราะ.....
15. ใน 1 รอบปลูกท่านใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอะไรบ้าง
 () สารเคมีฆ่าแมลง ได้แก่.....
 () สารเคมีควบคุมโรคพืช ได้แก่.....
 () สารเคมีกำจัดวัชพืช ได้แก่.....

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและผลกระทบของสารเคมี
กำจัดศัตรูพืช

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าถูกต้อง)

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	คำตอบ	
	ถูก	ผิด
1. การอ่านฉลากคำแนะนำข้างขวดบรรจุเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต้องอ่านทุกครั้งก่อนใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เพราะเป็นส่วนที่บอกให้ทราบถึงวิธีการผสม วิธีใช้ และการป้องกันอันตราย		
2. การผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต้องผสมให้มีปริมาณความเข้มข้นสูงกว่าฉลากแนะนำ เพราะจะทำให้แมลงศัตรูพืชตายเร็วขึ้น		
3. การตรวจสอบอุปกรณ์การพ่น เช่น ถังพ่นยา หัวฉีด ฯลฯ ต้องทำทุกครั้งก่อนฉีดพ่น เป็นการป้องกันอันตรายและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการพ่นสารเคมี		
4. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้แมลงศัตรูพืชดื้อยา		
5. การฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชควรฉีดในตอนเช้าหรือเย็น และควรยืนอยู่เหนือทิศทางลมเสมอ		
6. สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะเข้าสู่ร่างกายได้ทางเดียวโดยทางปากเท่านั้น		
7. การพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะพ่นเฉพาะกรณีที่แมลงระบาดในแปลงที่ปลูกเท่านั้น		
8. การผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต้องทำในบริเวณที่ไม่มีลมพัดเพื่อป้องกันไม่ให้สารเคมีฟุ้งกระจายในอากาศ		
9. การสวมชุดป้องกันสารเคมี เช่น กางเกงขายาว เสื้อแขนยาว ผ้าปิดจมูก ผ้าปิดปาก ถุงมือ แว่นตา หมวกและ รองเท้าบูต จำเป็นต้องสวมใส่ให้มิดชิดทุกครั้งเพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมี		
10. ภาชนะที่บรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้หมดแล้วควรนำไปฝังกลบ		

2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบสารเคมีกำจัดศัตรูพืชต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม	คำตอบ	
	ถูก	ผิด
1. การฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูในแปลงปลูกหอมแดงทำให้สิ่งมีชีวิตที่มีประโยชน์ในดิน เช่น ไส้เดือนดิน กบ เขียด ตายได้		
2. การทิ้งหรือล้างอุปกรณ์การพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในแหล่งน้ำใกล้แปลงปลูกหอมแดงมีผลทำให้จะทำให้กุ้ง หอย ปู ปลา ตาย		
3. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ดินเป็นกรด ส่งผลให้ดินเสื่อมคุณภาพ ได้ผลผลิตลดลง		
4. การเลือกใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชควรเลือกใช้ชนิดที่มีคุณสมบัติป้องกันกำจัดแมลงได้หลายชนิด		
5. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้แมลงศัตรูพืชสามารถสร้างความต้านทานต่อสารเคมี ก่อให้เกิดการระบาดของแมลงรุนแรงมากกว่าเดิม		
6. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่มีระดับพิษรุนแรงมากจะส่งผลให้เกิดการตกค้างในสิ่งแวดล้อมเป็นเวลานาน เช่น ในดิน น้ำ อากาศ		
7. สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ปลิวฟุ้งกระจายในอากาศ มีผลทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย เช่น เกิดอาการแพ้ ผดผื่น คันตามผิวหนัง		
8. การรับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเข้าสู่ร่างกาย อาจทำให้เกิดพิษเฉียบพลันทันทีทันใด เช่น มึนศีรษะ อ่อนเพลีย หายใจติดขัด ตาพร่ามัว เป็นลม		
9. การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นระยะเวลานานทำให้เกิดการสะสมของสารเคมีมีผลทำให้เกิดโรคมะเร็ง		
10. หากร่างกายมีบาดแผลจะทำให้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชซึมผ่านเข้าสู่ผิวหนังร่างกายได้ง่ายกว่าผิวหนังปกติ		

ตอนที่ 3 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องว่าง ตามข้อความต่อไปนี้)

บ่อยครั้ง หมายถึง ผู้ตอบได้รับข่าวสารมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์

นานๆ ครั้ง หมายถึง ผู้ตอบได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้ง/สัปดาห์

ไม่เคย หมายถึง ผู้ตอบไม่ได้รับข่าวสารเลยใน 1 สัปดาห์

1. ท่านได้รับข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับ สารเคมีกำจัดศัตรูพืช หลักการใช้ ผลกระทบ รวมทั้งการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช จากแหล่งใด และบ่อยครั้งเพียงใด

แหล่งที่มาของข่าวสาร	ความถี่ของการรับข่าวสาร		
	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย
1.1 โทรทัศน์			
1.2 วิทยุ			
1.3 เอกสารสิ่งพิมพ์ -หนังสือพิมพ์ -ใบโฆษณาสารเคมี			
1.4 เพื่อนบ้าน			
1.5 ตัวแทนจำหน่ายสารเคมี เช่น พนักงานขาย สารเคมี , ร้านตัวแทนจำหน่ายสารเคมี			
1.6 เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ เช่น เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร			
1.7 หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน			
1.8 อื่นๆ ระบุ.....			

2. ข่าวสารที่ท่าน ได้รับมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของท่านเพียงใด

() ไม่มีผล

() มีผลและปฏิบัติบางครั้ง

() มีผลและปฏิบัติทุกครั้ง

เหตุผลในการเลือกข้อดังกล่าว.....

.....

ตอนที่ 4 ความเชื่อด้านสุขภาพ

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าถูกต้องตามข้อความต่อไปนี้พร้อมทั้งเหตุผล)

ความเชื่อด้านสุขภาพ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	เหตุผล
การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช					
1. การพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชในแปลงหอมแดงบ่อยครั้งจะมีโอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ใช้สารเคมี					
2. การไม่สวมชุดป้องกันสารเคมีจะทำให้มีโอกาสรุนแรงต่อการเจ็บป่วยจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช					
การรับรู้ความรุนแรงของโรคจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช					
3. การได้รับพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชบ่อยครั้งทำให้เกิดการสะสมของสารเคมีในเลือดและก่อให้เกิดโรคมะเร็ง					
4. โรคที่เกิดจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นโรคที่เรื้อรังจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงและทำให้เป็นภาระต่อครอบครัว					
การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช					
5. การผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้มีความเข้มข้นมากกว่าคำแนะนำบนฉลาก จะทำให้แมลงศัตรูพืชตายเร็ว และความเป็นพิษของสารเคมีจะอยู่ในพืชได้นาน สามารถป้องกันแมลงได้ดี					
6. การศึกษาความรู้เกี่ยวกับชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และการปฏิบัติในการพ่นสารเคมี จะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคที่เกิดจากพิษสารเคมี					
การรับรู้อุปสรรคในการป้องกันตนเองจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช					
7. การสวมชุดป้องกันสารเคมีทำให้ท่านรู้สึกร้อน อึดอัด ไม่สะดวกในการพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช					
8. ชุดป้องกันสารเคมีที่มีประสิทธิภาพบางอย่างราคาแพง ทำให้ท่านเลือกใช้เฉพาะอย่าง					

ความเชื่อด้านสุขภาพ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เหตุผล
แรงจูงใจด้านสุขภาพ				
9. ท่านคิดว่าสุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคภัยมีความสำคัญมากกว่าการมีเงินทองจำนวนมาก				
10. ท่านคิดว่า การตรวจเลือด/การตรวจสุขภาพ เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ทราบถึงภาวะสุขภาพ เพื่อหาทางป้องกันรักษาโรคที่เกิดจากพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ทันทั่วถึง				
ปัจจัยชักนำให้ปฏิบัติตนเพื่อป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
11. การที่ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับพิษภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืชทำให้ท่านรู้สึกกลัว และมีการป้องกันตนเองให้ปลอดภัยมากกว่าเดิม				
12. การโฆษณาสรรพคุณของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของตัวแทนจำหน่ายสารเคมี สื่อประชาสัมพันธ์ ทำให้ท่านอยากลองเปลี่ยนมาใช้ชนิดสารเคมีตามที่มีการโฆษณา				

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

(คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าถูกต้องตามข้อความต่อไปนี้พร้อมทั้งเหตุผล)

พฤติกรรม	ปฏิบัติ ทุกครั้ง	ปฏิบัติบาง ครั้ง	ไม่ได้ ปฏิบัติ	เหตุผล
พฤติกรรมก่อนการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
1. ท่านได้ตรวจสอบอุปกรณ์การพ่นสารเคมีให้อยู่ในสภาพที่ดีก่อนใช้งาน				
2. ท่านอ่านฉลากให้เข้าใจและผสมสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ตามคำแนะนำบนฉลากทุกครั้ง				
3. ท่านสวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก และใช้ไม้ในการคนผสมหรือถ่ายเทสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
4. ท่านเลือกชนิดสารเคมีกำจัดศัตรูพืชให้เฉพาะเจาะจงกับแมลงศัตรูพืชที่ระบาดในแปลง				
พฤติกรรมขณะฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
5. ท่านเลือกช่วงเวลาในตอนเช้าหรือตอนเย็นที่แสงแดดไม่ร้อนจัดและจะฉีดพ่นในขณะที่ลมสงบเท่านั้น				
6. ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ท่านจะยืนอยู่เหนือลมเสมอ				
7. ไม่สูบบุหรี่ ดื่มน้ำ หรือรับประทานอาหาร ในขณะที่ฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				

พฤติกรรม	ปฏิบัติทุกครั้ง	ปฏิบัติบางครั้ง	ไม่ได้ปฏิบัติ	เหตุผล
8. ขณะฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชท่านได้สวมชุดป้องกันสารเคมี ดังต่อไปนี้ - เสื้อแขนยาว - กางเกงขายาว - ถุงมือ - หน้ากาก/ผ้าปิดจมูก - แวนตา - ผ้าปิดปาก - หมวก/ผ้าโพกศีรษะ - รองเท้าบูต				
พฤติกรรมหลังการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช				
9. หลังจากที่ท่านพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูแล้ว ท่านอาบน้ำ ฟอกสบู่ ซ้ำระล้างร่างกาย และซักเสื้อผ้าก่อนที่จะไปทำกิจกรรมอื่น				
10. ท่านจะทำความสะอาดอุปกรณ์การพ่นสารเคมี เมื่อเสร็จงานทุกครั้ง				
11. หลังจากฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ภายใน 1-3 วัน ท่านจะเข้าไปตรวจแปลงเพื่อดูว่าแมลงศัตรูพืชยังเหลืออยู่หรือไม่				
12. ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้หมดแล้ว ท่านจะนำไปขุดหลุมฝังกลบดินให้มิดชิดทุกครั้ง				

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการศึกษา

ภาพที่ 1 ป้ายโฆษณาสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่พบเห็นตามบริเวณแปลงปลูกหอมแดง

ภาพที่ 2 เกษตรกรขณะฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชไม่ได้สวมใส่ถุงมือและแว่นตา โดยจะเดินฉีดพ่นทิศทางจากหัวแปลงเหนือลมไปยังท้ายแปลงได้ลม

ภาพที่ 3 การทิ้งภาชนะบรรจุสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ใช้หมดแล้วไว้บริเวณแปลงปลูกหอมแดง

ภาพที่ 4 ลักษณะเครื่องพ่นสารเคมีและการเก็บเครื่องพ่นของเกษตรกรไว้ในบริเวณบ้าน

ภาพที่ 5 การเก็บดอกหอมแดงไปจำหน่าย

ภาพที่ 6 การเก็บเกี่ยว และการขนย้ายหอมแดงจากแปลงปลูก

ภาพที่ 7 การคัดแยกหอมแดงก่อนบรรจุส่งจำหน่าย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวณิษฐ์กมล นันตะแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	20 กุมภาพันธ์ 2520
ประวัติการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา จังหวัดลำพูน - ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ - ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	<p>2542 – 2544 นักเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน</p> <p>2544 – 2545 ลูกจ้างสำนักงานประสานงานชุดโครงการ”การจัดการศัตรูพืช” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ภาควิชากีฏวิทยา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</p> <p>2545 – ปัจจุบัน นักวิทยาศาสตร์ โครงการป้องกันและปราบปรามแมลงศัตรูพืชป่าไม้ดอยตุง จังหวัดเชียงราย (สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช)</p>

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved